SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 15. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 24, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го СІЧНЯ 1992 Ч. 15. РІК XCIX.

НА СОФІЙСЬКІЙ ПЛОЩІ СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Київ (УНІАР). — Тут у неділю, 19-го січня, з нагоди Дня Незалежности і Соборности України на майдані св. Софії відбулося багатотисячне віче, на якому виступили народні депутати усіх рівнів, військовослужбовці та інші видатні діячі. Промовці наголосили на необхідності швидшого творення збройних сил України як гарантії незалежности держави. Саме відсутність регулярної армії призвела до знищення Української Народньої Республіки.

Вояки і офіцери резерви присягнули на вірність народові України. Учасники мітингу ухвалили резолюцію, у якій підтримали формування української армії, зазначили про неприпустимість втручання до внутрішніх справ України. Одною з точок резолюції була вимога перейменувати вулицю Леніна на вулицю Симона Петлюри.

За станом на 19-го січня присягнули на вірність Україні 99,4 відсотки особового складу Івано-Франківського гарнізону. З цією урочистою подією військових привітали голова Івано-Франківської Обласної Ради і виконкому Микола Яковина, народний депутат України Дмитро Захарук, Єпископ-ординарій УГК-Церкви Софрон Дмитерко і митрофорний протоієрей УАПЦ Кордунський. Після заприсягнення на майдані біля обласного виконавчого комітету під звуки маршу українських козаків вояки парадним строєм пройшли центральними вулицями Івано-Франківського. Жителі міста і гості гаряче вітали їх, співали колядки для вояків незалежної України. Решта військовослужбовців, які не присягнули Україні, становлять лише 0,6 відсотка, вони не є громадянами України і бажають повернутися на свою батьківщину.

У Мукачеві понад 90 відсотків особового складу мотострілкової дивізії під командуванням Володимира Гречанінова присягнули на вірність народові України. В Ужгороді також понад 90 відсотків військовиків танкового і мотострілкового полків присягнули на вірність Україні. Представники командування цих військових з'єднань розповіли про неприємне враження у Москві, а саме від відверто імпереського мислення офіцерів. Військові зауважили, що саме це прискорило прийняття ними рішення присягнути Україні без зволікань. Вони схвально висловилися про постанови Уряду України щодо соціяльного захисту військових та їх родин. Полковник Новіков заявив кореспондентам: „Я росіянин, але народився в Україні і не бачу себе поза Україною та її армією". Він також поінформував, що сотні офіцерів не забезпечені житлом, але є надія, що 1994 року половина з них отримують помешкання в Ужгороді.

Присягнули на вірність Україні майже 100 відсотків курсантів і офіцерів Дніпропетровського вищого військового училища.

На Чернігівщині із семи танкових полків присягнули Україні лише два, іншим заборонив присягати генерал-майор Ніколаєв, який був делегатом на з'їзді офіцерів у Москві.

У Херсоні авіяційні та ракетні полки присягнули Україні у присутності тисяч мешканців міста та народних депутатів.

Відмовився присягнути на вірність Україні командуючий Прикарпатської військової округи.

СВЯТ-ВЕЧІР В ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон, Н.Дж. — 5-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує тут у суботу, 25-го січня, традиційний Свят-Вечір, який відбудеться в Українському Народному Домі, 140 Проспект авеню. Початок год. 6-ій вечора. О год. 9-ій вечора розпочнеться забава під звуки оркестри „Журавлі". В програмі — виграші та інші атракції, смачний буфет з холодними та гарячими напитками і солодким. Вступ на вечерю і забаву — 25 дол., тільки на забаву — 10 дол. від особи. Столи слід замовляти у Івана Сороки, 761-0468 або у Михайла Цьока (908) 654-8062.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ВІДВІДАВ КИЇВ

Київ. — Підписанням спільного документу, в якому відзначається прагнення України і Чехії до поширення співробітництва, завершилася офіційна візита до Києва голови уряду Чеської республіки Петра Пітгарта.

Під час візити, яка проходила 9—11-го січня, П. Пітгарт був прийнятий Президентом України Леонідом Кравчуком і прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним. Члени чеської делегації провели продуктивні розмови в ряді міністерств і парляментських комісій України.

Виступаючи на пресконференції, П. Пітгарт заявив, що очолювана ним делегація після розмов з українським керівництвом має тепер повну інформацію про політичну та економічну ситуацію в новій незалежній державі. Своєю візитою, сказав він, ми хочемо ще раз підкреслити наше зацікавлення до України, до продовження добрих історичних зв'язків між Чехією і Україною, нам імпонує те, з якою увагою поставилися до нас тут.

Ми повеземо з собою на батьківщину дуже багато конкретних пропозицій, сказав голова чеської уряду. Їх, звичайно, необхідно проаналізувати, обдумати. Але вже зараз можна сказати, що візита пройшла дуже успішно, нас задовільнили спокій і врівноваженість українського керівництва в цій складній ситуації, його рішимість проводити політичні та економічні реформи. У пляні економічних відносин ми ставили дві цілі, яких досягли: обговорили перспективи економічного співробітництва і поставок".

РУХ І В. ГРИНЬОВ КРИТИКУЮТЬ УРЯД

Київ (УНІАР). — У середу, 15-го січня, тут відбулася пресконференція заступника голови Верховної Ради України Володимира Гриньова, присвячена актуальним економічним та політичним проблемам.

В. Гриньов вважає, що перші кроки до ринку в Україні були зроблені з запізненням: лібералізація супроводжується руйнуванням споживчого ринку, підриваються стимули до праці, знищуються продовольчі товари, яких і так не вистачає. „Треба облишити уявлення про Верховну Раду України, як про пожежну команду, — зауважив В. Гриньов, — повинні працювати Президент і Кабінет Міністрів". У той же час він скептично поставився до здатности Уряду провести радикальні зміни.

У той же час Народний Рух України оприлюднив заяву щодо економічної політики українського Уряду. „Багаторазове підвищення цін не має нічого спільного з початком входження в ринкову економіку і спрямоване на компенсацію невдалого хазяйнування державних структур за рахунок трудящих України... Вжиті терміни лібералізації — вільні ціни — в даному випадку застосовано неправомірно, оскільки вони означають зовсім інші речі і процеси. На сьогодні по суті збережена монополія державної власности на засоби виробництва, а в таких умовах адміністративний акт кількаразово підвищення цін призведе тільки до зменшення виробництва і національного валового продукту і, як наслідок, до дальшого зниження життєвого рівня народу України", — сказано в заяві.

Автори заяви наполягають на резигнації Уряду, як неспроможного вирішити економічні проблеми України.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н.Й. — Об'єднаний Комітет громади Кергонксону влаштовує святочну Академію для відзначення незалежности України і її міжнародного визнання. Академія відбудеться в неділю, 26-го січня, в залі церкви св. Трійці год. 12-та полудня. В програмі: доповідь проф. Ф. Бакума, рецитація членок 89-го Відділу СУА, деклямація пл. юн. Ліди Підлуської, виступ хору „Золотий гомін", диригент д-р О. Волянський.

В КАНАДІ ПОЧИНАЮТЬ ДРУКУВАТИ ГРОШІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Оттава (С. Яворський). — Українські політики і діячі займалися проблемою випуску національної валюти вже від моменту декляраці суверенности України в 1990 році. Незабаром після того почались неофіційні переговори з Канадською банкнотною компанією, яка друкує канадські долари, як також валюти інших держав. Оттавський підприємець Орест Новаківський став дорадником Канадської банкнотної компанії і до великої міри виконував функцію постійного зв'язкового з Урядом України.

Спочатку наставлення до випуску власних грошей президента Державного Банку України Володимира Матвієнка, як також прем'єр-міністра Вітольда Фокіна і деяких членів його кабінету було негативне. Вони, здавалось, підтримували концепцію загальносоюзної валюти, тобто теперішнього рубля, а потім були схильні переговорювати про друкування українських грошей з італійськими, швайцарськими і французькими фірмами. Однак, після прийняття акту про незалежність України 24-го серпня 1991 року і після візити Президента Леоніда Кравчука в Канаду, справа випуску власних грошей набрала свіжої актуальности, тим більше, що канадський уряд обіцяв відкрити кредит для України на 50 міл. дол. З цього кредиту Україна сподівалася покрити кошти друку українських грошей.

Уряд України, одначе, надалі не спішився з заключенням договору про друкування грошей. Голова Державного Банку України В. Матвієнко аргументував, що перед випуском державної валюти вона мусить бути забезпечена „всіми надбаннями української держави". Тому Україна повинна чекати на отримання своєї частки золотого і алмазного фондів колишнього СССР.

Остаточно всі внутрішні неполадки були менш більш полагоджені. 15-го січня приїхав до Оттави віцепрезидент Державного Банку України і головний дорадник Президента Л. Кравчука в справах економіки, д-р Олександер Савченко, щоб заключити кінцевий договір з Канадською банкнотною компанією про друкування української валюти.

ЗБІЛЬШУЮТЬ ДОПОМОГУ НОВИМ КРАЇНАМ

Вашінгтон. — Тут відбулася міжнародна конференція у справі допомоги колишньому Совєтському Союзові, в якій взяли участь 47 країн і ряд організацій, зокрема, Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк. На відкритті дводенної конференції виступив президент ЗСА Джордж Буш. Він закликав учасників конференції не починати „безплідних дебатів" про те, хто більше допомагає країнам Співдружности Незалежних Держав, а замість цього розробити колективний підхід до проблеми. Дж. Буш повідомив, що буде просити від Конгресу ще 645 міл. дол. на допомогу СНД.

Американський Президент закликав учасників допомогти новонародженим демократичним державам порадою, сприяти інвестиціями в їх економіку, поширити торгівлю з членами СНД, допомогти їм створити сучасну банківську і податкову системи тощо.

Дж. Буш заявив, що 645 міл. дол., які він просить від Конгресу, призначені для надання „технічної і гуманітарної допомоги" країнам колишнього Совєтського Союзу. Кореспондент агентства АП Теренс Гант повідомляє, що під час грудневого опитування Ґеллупа 35 відсотків американців заявили, що, на їх думку, З'єднані Стейти надто багато допомагають колишньому Совєтському Союзові. Однак політичні противники Буша, наприклад, сенатор-демократ Джозеф Байден, обвинувачує Адміністрацію в тому, що вона робить в цій ділянці надто мало.

Після Буша виступив державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер, який заявив, що розпад Совєтського Союзу залишив після себе „загальний розпад", і що темпи економічного занепаду нарощають.

Англійський міністер закордонних справ Дуглас Герд сказав, що недавно він відвідав три колишні союзні республіки і побачив там „жахливі труднощі". Він підкреслив, що учасники конференції повинні потурбуватися, щоб „вся харчова і технічна допомога потрапила в потрібні руки".

Іран платив терористам за звільнення закладників

Вашінгтон. — Торік терористи в Ливані звільнили десять західніх закладників — шість американців, трьох англійців і одного італійця. За кожного з них уряд Ірану заплатив терористам коло 1 міл. дол.

Перші повідомлення про це появилися у неділю, 19-го січня, в газеті „Вашінгтон Пост". За словами газети, за кожного закладника іранці платили від одного до двох мільйонів. Однак у понеділок газети „Ню Йорк Таймс" уточнила, що ціна закладника — „коло мільйона долярів". Свій висновок газета робить на підставі розмови з державним чинником, який попросив не називати його прізвища.

Американська розвідка встановила факт розрахунків Теграна з терористичною групою „Гезболла" („Партія Аллаха"), вивчивши банківські рахунки цієї проіранської групи, яка має гроші у банках Ливану та інших країн. Уряд Ірану завжди надавав фінансову допомогу „Гезболлі". Алечому Іран вирішив викупити закладників західніх країн?

На думку газети „Ню Йорк Таймс", з розпадом Совєтського Союзу іранські правителі зрозуміли, що тепер їм треба шукати контактів зі З'єднаними Стейтами у майбутніх міжнародних справах. А для цього треба було звільнити західніх закладників, що перебували в Ливані. Всім було ясно, що ключ до звільнення закладників знаходиться у Теграні. Джандоменіко Піко — особистий амбасадор колишнього генерального секретаря ООН Переза де Куеяра на переговорах у справі звільнення закладників — перш за все прибув у Тегран, а потім у Ливан.

В полоні проіранських терористів залишаються два громадяни Німеччини. Вони перебувають в руках родини ливанських шіїтів Гамаді. Два брати з цієї родини засуджені в Німеччині за тероризм. „Ню Йорк Таймс" вважає, що Тегран спробує почати переговори з Бонном, щоб німецькі закладники були звільнені.

У СВІТІ

В СУБОТУ, 18-ГО СІЧНЯ, Сирія повідомила, що не візьме участи в призначеній на 28-го—29-го січня в Москві міжнародній конференції щодо Близького Сходу. Нездовго з аналогічною заявою виступив Ливан.

ТОКІО ВИРІШИЛО відновити надання економічної допомоги В'єтнамові, яку було припинено після введення в'єтнамських військ до Камбоджі в 1978 році. Рішення це було прийнято у зв'язку з багатосторонніми угодами про мирне врегулювання ситуації в Камбоджі і розпочатим виведенням з цієї країни в'єтнамських військ.

НЮ ДЕЛІ Й ІСЛЯМАБАД обмінялися списками ядерних об'єктів, які є на територіях двох країн. Цей крок було зроблено в рамках угоди між Індією і Пакистаном про ненапад на ядерні об'єкти один одного, яку було підписано в грудні 1988 року.

ЗАХИСТ НАЙБІДНІШИХ прошарків населення Індії передбачає програма, здійснення якої почалося відразу з початком 1992 року. Прем'єр-міністер Нарасімга Рао виступив у місті Бармер, стейт Раджастган, на відкритті першої крамниці „справедливих цін" нової загальнонаціональної системи розподілу товарів першої необхідности. Всього плянується відкрити 11,000 таких крамниць.

УРЯД АРҐЕНТИНИ підтвердив „свої суверенні права на Фальклендські острови і їхні прибережні води", вважаючи захоплення їх Великобританією „незаконним". Про це йдеться в офіційному комюніке міністерства закордонних справ і культів, розповсюдженому в Буенос-Айресі у зв'язку з 159-ми роковинами втрати Арґентиною контролі над архіпелагою.

МАДЯРСЬКА ПОЛІЦІЯ знешкодила групу змовників, що плянувала „насильно змінити конституційний порядок" у країні. В місті Дьєре поблизу Австрії у висліді облави вдалося захопити зброю і неонацистську пропагандивну літературу.

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ Узбекістану трактує масовий бунт студентів у Ташкенті, як намагання „політичних провокаторів, що вважають себе громадянами Узбекістану, дискредитувати свою республіку в очах світової спільноти, зірвати позитивні процеси на шляху становлення нашої незалежної держави".

З ПОЧАТКОМ 1992 РОКУ громадяни Литви дістали можливість придбання і зберігання вогнепальної зброї, і хоч йдеться лише про мисливські рушниці і газові револьвери, Литва першою зробила крок до конкретної реалізації принципу особистої самооборони.

МОСКОВСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „Коммерсант" повідомив, що в 1991 році колишній Совєтський Союз був одним з найбільших експортерів зброї, продавши її за кордон на 1.65 біл. дол. ЗСА за цей же час продали озброєнь на 10.76 біл. дол., Франція — на 2.73 біл. дол., Великобританія — на 1.62 біл. дол.

БЕРЛІНСЬКИЙ СУД признав двох колишніх східньонімецьких прикордонників винними у вбивстві 20-річного Кріса Ґюффроя, коли той спробував втікати на Захід через Берлінську стіну. Суд засудив 26-річного Інґо Гайнріха, від куль якого загинув Ґюффрой, до трьох з половиною років тюремного ув'язнення. Другий колишній прикордонник, 27-річний Андреас Кюнпаст, дістав два роки тюрми умовно за спробу вбивства.

В ПОНЕДІЛОК, 20-го січня, виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Грузії Тенгіз Сіґуа заявив, що скинений президент Звіад Ганзахурдія звернувся до нового грузинського уряду з просьбою надати йому можливість просити політичного азилю в Західній Европі. Покищо жодна з країн не дали згоди прийняти президента-вигнанця.

Л. Кравчук стремить до створення армії

Москва. За інформаціями з Москви агентства Ассошіейтед Пресс, Леонід Кравчук в дні 19-го січня ще раз підкреслив, що Україна буде творити окреме українське військо та надіється, що переговори з Росією в цій справі закінчаться позитивно. Як твердить пресове агентство, у справі війська Україна і Росія ніяк не можуть погодитися. Але Л. Кравчук, в інтерв'ю на телевізійній програмі підкреслив, що дві найбільші країни у Співдружності Незалежних Держав цю проблему можуть розв'язати, лише усвідомивши, що тепер вже не існує одна держава, але ряд незалежних держав, а тим самим не може бути одної армії. Тому Україна буде продовжувати свої заходи зформувати на своїй території незалежні війська так сухопутні, як і морські. „Не можна завернути вже на інший шлях і не можна того затримати", — підкреслив він у своєму слові, — але для мене немає сумніву, що з часом наші взаємовідносини з Росією будуть добрі та посилені".

Таке порозуміння старається тепер осягнути Л. Кравчук на полі фінансовому, де Україна вже довший час плянує мати свої гроші, а зараз випущено купони але, як сказав Л. Кравчук, він буде старатися в ніякому випадку не пошкодити інтересам інших членів СНД.

Рівночасно Л. Кравчук гостро виступив проти іншого потягнення Б. Єлцина, яке він зробив 19-го січня, наказавши пересунути в Росії усі годинники на одну годину вперед, щоб тим заощадити уживання електрики, не порадившись і не поінформувавши про це Україну.

„Якщо кожний член СНД буде поступати в цей спосіб і не буде радитися з іншими членами чи їх інформувати навіть у підставових проблемах, що торкаються цілого населення, СНД ніколи не буде тривала і не буде втішатися загальним авторитетом".

Л. Кравчук зустрівся з сенаторами ЗСА

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 20-го січня, Президент України Леонід Кравчук зустрівся з групою сенаторів із ЗСА. Сенатори Джеймс Екзон, Стром Тирмонд, Карл Левін і Конні Мек цікавилися становищем України щодо Чорноморської фльоти, реакцією Л. Кравчука на рішення всеармійських офіцерських зборів у Москві.

На всі запитання американські сенатори отримали відверті і вичерпні відповіді. У кінці розмови сенатори висловили бажання підтримати реформи в Україні і надати Україні допомогу.

В Україні перебуває делегація Міжнародного банку реконструкції та розвитку. З представниками світового банку зустрівся голова комісії Ради України з питань економічної реформи та управління народним господарством Володимир Пилипчук. Обговорено умови вступу України до Міжнародного банку реконструкції та розвитку перспективи сприяння з боку міжнародних фінансових організацій реформі банківської системи в Україні. В. Пилипчук проінформував гостей про хід здійснення економічних реформ в Україні, їх мету та пріоритетні напрями.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ТРЕНТОНІ

Ярдвілл, Н.Дж. — Тут у неділю, 26-го січня, о год. 3:30 по полудні в залі церкви св. Юрія Переможця у Ярдвіллі, Н. Дж., відбудеться відзначення Січневих Роковин 1918-19 років. В програмі доповідь професора Ратґерського університету Тараса Гунчака „На шляху до незалежности", виступ артистів з України та ін.

В. ВОВК В УВАН

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштовує тут зустріч з письменницею Вірою Вовк, яка відбудеться в неділю, 26-го січня, в будинку УВАН, 206 Захід 100-та вулиця. Авторка читатиме свою нову п'єсу „Казка про вершника" та поділиться враженнями про подорож по Україні. Початок зустрічі о год. 2-ій по полудні. Додаткові інформації можна отримати, телефонуючи на число (212) 222-1866.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ СВОЄЇ 10-ДЕННОЇ поїздки до країн Далекого Сходу, в тому і до Японії, президент Джордж Буш запевнив громадськість ЗСА, що його розмови з провідниками Японії були успішними та в результаті відкриють ширше двері японського ринку для американських продуктів, а тим самим й пожвавить бодай трішки досить занепале виробництво. Тим часом у понеділок, 20-го січня, 79-літній Йошійо Сакараучі, речник впливової нижчої палати японського парляменту, промовляючи на зібранні своїх прихильників в індустріяльній місцевості Масуда заявив, що „економічні проблеми Америки мають свій початок в американському робітництві, бо американські робітники є ліниві, вимагають високої платні але не хочуть працювати".

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 19-го січня, у Манчестері, Ню Гемпшир, де 18-го лютого відбудуться перші передвибори на президента ЗСА, провели публічні дебати всі п'ять демократичних претендентів. Кожний з них старався передати свої думки, як саме підійти до всіх проблем, щоби покращати життя американців. Одначе спостерігачі політичних подій в країні твердять, що з усього видно, як багато всі вони мусять попрацювати над тим, щоби в наступних своїх виступах-дебатах, призначених на 31-ше січня, своїми запропонованими розв'язками вони могли переконати пересічного виборця у правильності своїх поглядів.

ЗРОСТАЄ КОНКУРЕНЦІЯ серед найближчих дорадників президента Джорджа Буша над справою в який спосіб запобігти такому швидкому упадкові президентської популярности серед громадян-виборців. Урядові чинники та стратеги республіканської політики заявляють, що в Білому Домі існує почуття непевности, як новий шеф персоналу Семюел Скіннер старається здобути контролю над політичним апаратом і впливовим Ричардом Дарманом, директором бюджету Білого Дому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роковини війни проти Іраку і проблема Саддама Гуссейна

17-го січня цього року записано як перші роковини історичного видовища над околицею столиці Іраку Багдаду, коли почалися розриватися бомби, що їх скидали сотні американських і англійських літаків. Це був початок війни проти Іраку. 27-го лютого президент Джордж Буш проголосив з'єднаним палатам Конгресу, що війна переможно закінчена. Всі присутні шаліли з радости, популярність Буша дорівняла популярності витязя Другої світової війни Д. Д. Айзенгавера. Але в оці теперішні роковини не було ніяких святкувань. Може вплинула тепер журба з приводу затяжної економічної кризи, але напевно тому, що з перспективи року виявляється, що Буш виграв війну, але знецінив той успіх помилкою, що закінчив її надто швидко. Вже тоді появилася вістка, що генерал Норман Шварцкопф, головний командант збройних сил коаліції 28-ми держав у війні проти Іраку, радив продовжити війну на тиждень: шлях до Багдаду був відкритий і можна було закінчити війну скиненням з влади Саддама Гуссейна. Однак Буш арґументовав, що він не воює проти іракського народу, що ціллю війни було звільнення від окупації Іраком Кувайту і що війна велася саме в ім'я принципу, що сильний сусід не може нападати безкарно на слабого сусіда. З перспективи року та арґументація не переконує.

Насправді війна велася не ради звільнення Кувайту, а тому, щоб не допустити Іраку до заволодіння цілим найбільшим у світі нафтовим басейном на Близькому Сході, бо тоді він міг би тероризувати світ цінами на нафту і вироби з неї. По нинішній день не з'ясовано авторитетно, чому саме Буш так спішився із закінченням війни, коли вже стало ясно, що не буде великих людських втрат. Найбільш вірогідною є версія, що він, Буш, покладав надію на 40,000 іракських поворотців з полону, що вони переведуть переворот і скинуть Саддама Гуссейна. Якщо такий був розрахунок, то він не вдався. Економічні санкції Організації Об'єднаних Націй все одно вдарили більше по цивільному населенні, як по уряді і війську. Саддам Гуссейн має далі, як мав, підтримку від партії Баат і від армії, він скріпив свою владу і всупереч усім Комісіям ООН, які приїздили для перевірки, чи він виконав передумови перемир'я — Саддам Гуссейн таки відбудував свою хемічну й бактеріологічну зброю та признався, що купував у Німеччині складники для створення атомової зброї.

Саддам Гуссейн став знову поважною загрозою для Савдійської Арабії й інших арабських країн Близького Сходу, які боролись проти Іраку. Савдійська Арабія повела акцію за зорганізування змови на загин Саддама. На цю тему є у „Ню Йорк Таймсі" з 19-го січня 1992 року довга стаття. Пишеться там про потребу активної допомоги опозиційним курдам та противникам партії Баат. Говориться про потребу співпраці у цій справі Пентаґону й Центральної Розвідчої Аґенції. Президентові Бушеві не пред'явлено ще конкретних плянів, але ці пляни ніби вже виготовлені.

Це не перший випадок, що Америка зорганізувала би збройний виступ проти якоїсь чужинецької влади. Президент Д. Д. Айзенгавер зорганізував, вишколив і узброїв, військове з'єднання з кубинських еміґрантів і вони висадилися у 1961 році у Свинячій затоці. Але заступник Айзенгавера президент Джан Кеннеді спартачив той плян, бо не дав противникам Фіделя Кастра летунської „парасолі" і Кастро розгромив той висад.

Не виключене, що президент Буш піде назустріч Єгиптові, Савдійській Арабії й іншим арабським країнам, приятелів ЗСА і ворогів Саддама Гуссейна та погодиться на зорганізування змови, яка закінчилась би упадком цього арабського Гітлера. Воно значно піднесло би престиж і популярність Буша й допомогло б йому у цьому виборчому році. Було би дуже сумно і несправедливо, як би здійснилося пророцтво якогось доморослого ворожбита, який заповів, що під кінець цього року Саддам Гуссейн буде володіти в Багдаді, але у Білому Домі не стане Джорджа Буша. До листопада цього року різні ворожби можуть виявитися неповажним балакунством.

О. Т.

ПИСЬМЕННИКИ УКРАЇНИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Усі оті епохальні — хоч сталися у відносно короткому часі — переміни в Україні, які закінчились установленням української незалежної держави із власною валютою, власним військом, а навіть фльотою, відбулися не без участи наших письменників. Уже поети шістдесятники заговорили відважніше про національні права України, а в час брежнєвського застою сотні українських письменників-дисидентів були переслідувані, засуджені і заслані тільки за те, що виявили відвагу стати в обороні людських і національних прав українського народу. Багато з них віддало за цю відвагу своє життя, а найкращий сучасний поет Василь Стус загинув у концентраційному таборі, вже за урядування „перестроєного" Міхаїла Ґорбачова.

Коли вся штучна структура „соціялістичного раю" захиталась і станула перед крахом та уярмленні „імперією зла" народи постали проти неї, вимагаючи своїх прав, людських, соціяльних і національних, у перших рядах цих поборників були письменники. Це письменники віднаходили коріння національного походження нашого народу і почали усвідомлюючу акцію у своїх творах, а далі вийшли на вулицю й організували можливості для нового вільного життя народу. Загляньмо лише до вибраних народних рад, міських, обласних і Верховної, то побачимо, що найактивніші у них депутати-письменники. Драч і Чорновіл, Павличко і Горинь, Щербак, Яворівський, Мовчан, Іваничук, Федорів, Лубківський, Братунь — щоб згадати тільки найпопулярніших — впірнули у політичне життя і сьогодні його ведуть, визначуючи політичний напрям України; Драч очолив найбільшу українську політичну організацію Рух, Чорновіл став головою Львівської обласної Ради, значить — за давнішим визначенням — львівським воєводою, Павличко очолює комісію Верховної Ради для закордонної політики й офіційно репрезентує Україну на різних міжнародних конференціях і переговорах, Яворівський очолює комісію дослідження чорнобильської катастрофи і тепер ставить вимогу, щоб поставити під суд тих партійців, які винні у затаюванні цієї катастрофи, включно з Ґорбачовим.

Праця письменників на політичному терені відірвала їх від літератури, яка тепер переживає теж критичну стадію. За соцреалізму вся література була охоплена в офіційні рами Спілки Письменників СССР і субсидована режимом. Спілка Письменників України, в якій понад тисяча членів-письменників, — це відділення союзної спілки і вона була вповні залежна від московської централі, та й наші письменники були в дійсності членами оцієї центральної Спілки Письменників СССР. Це давало користі для цих членів: гонорарі, помешкання і дачі, оплачені творчі відрядження, безплатне перебування у домах відпочинку, спеціяльні харчові приділи. Та всі ці блага треба було оплатити вірністю соцреалістичній системі, що служила партії і була пильно контрольована режимною цензурою.

З гласністю прийшла змога говорити вільніше. Наші письменники постановили перше всього відірватись від централізованої союзної Спілки Письменників, хоч з нею їх ще лучать деякі спільні матеріяльні добра, що їх треба буде розділити, та унезалежнитися у своїй Спілці Письменників України, як це вже зробила вся країна постановою Верховної Ради, проголосивши суверенітет, а далі й незалежність України. Та ці політичні здобутки України і письменників не йдуть у парі з економічним забезпеченням письменників. Велика зміна — це перехід на ринкову систему господарювання. За часів централізованої Спілки письменників, письменник міг не журитися матеріяльними справами. Як довго він підпорядковувався цензурним вимогам режиму, був забезпечений на життя, ба, навіть упривілейований. У вільному ринку письменник стоїть на своїх ногах. Такий стан у цілому вільному світі. Письменник продає свій твір видавцеві і від тиражу, попитности залежить його винагорода; автори так званих „безстселерів" є мільйонерами.

Подібна доля й еміґраційних письменників. Більшість з наших письменників на поселеннях сама турбувалась виданням своїх книжок, бо, якщо й був видавець, то видавцеві треба було допомогти грошовою дотацією, щоб взявся за видання книжки.

В Україні ці справи стали актуальними щойно тепер. У вільному ринку видавництва будуть побудовані на комерційній базі. В теперішній час там ще й трудність з папером. В Україні є фабрика доброякісного паперу, та немає фабрики паперу для щоденного

(Закінчення на стор. 3)

Микола Роженко

КРЕМЛІВСЬКІ „ДЕКАБРИСТКИ" Й УКРАЇНСЬКІ „БАНДЕРІВКИ"

Про кремлівських „декабристок" — дружин путчистів нам розповіли газета „Правда", Центральне телебачення, інші Московські засоби масової інформації. Додати про них щось нове не маємо.

Про всіх українських „бандерівок" розповісти також не можемо. Бо їх надто багато. Тому назвемо лише тих із них, яких перераховує у своїй нобелівській промові великий російський гуманіст Андрій Сахаров, та ще дружин й дітей тих українських правозахисників-шестидесятників, яких знаю особисто.

Виголошена 10-го грудня 1975 року в Ослью Єлєною Боннер, дружиною Андрея Сахарова, який перебував у той час у позасудовому засланні в місті Ґорький (теперішній Нижній Новгород) нобелівська лекція Сахарова „Мир, проґрес, права людини", серед імен, які, за словами Сахарова, „розділяють зі мною честь Нобелівської премії миру", в числі перших вказані українки — політв'язні Надія Світлична, Стефанія Шабатура, Ірина Стасів-Калинець, Ірина Сеник. Далі йдуть їхні побратими, брати й чоловіки. Українок й українців у цьому переліку імен в'язнів сумління, здається, найбільше.

Не менше випробування випали на долю дружин і дітей політв'язнів, які залишилися без чоловіків та батьків у „великій зоні".

Діти ув'язнених батьків. „Декабристів" й „бандерівців". Вони, як зауважив колись один корифей, формулюючи статтю карного кодексу про нищення членів сімей зрадників батьківщини, в російському скороченні ЧСИР,(тобто — члєнов сємєй измєнніков родіни), та ворогів народу, за батьків не відповідають. Хрещена без дозволу батька донька путчиста Шейніна молиться за батька, не відмовляється від нього. Малолітній син правозахисника Пронюка після арешту батька відповідає людям біля воріт подвір'я „Татко у відрядженні". Це „відрядження" до Сибіру продовжувалося занадто довго. Син Стуса повернення батька не дочекався.

На дружин путчистів горе звалилося зненацька. Зловтішатися з цього не треба. Бо горе скрізь одне, і в кремлівських палацах, і в простих оселях.

Ось у телевізійному кадрі — самітня жінка на милицях біля маршальського кітеля в осиротілій квартирі міністра оборони Язова. А ось в журналі „Україна" (за 1990 рік, ч. 16, с. 15) — любительське фото дружини українського філософа — правозахисника Василя Лісового під назвою „На дорогах Бурятії, вдалині поселення. Початок 80-их років". Віра Лісова йде на побачення з чоловіком.

Один з путчистів залишив перед арештом листа для товаришів з партії, інший передав на волю власні вірші. Газета „Правда" розтиражувала їх разом з думками їх дружин про несправедливість. Бо демократія це дозволяє.

У застійні часи написання для себе чи друзів недозволеного Головлітом (цензурою) вірша каралося за статтею карного кодексу про „виготовлення, зберігання і поширення" цього вірша, як правило на сім років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму і п'ять років заслання, всього 12 років. Саме стільки одержав за правозахисну діяльність відомий український поет і письменник 55-літній тоді Микола Руденко. Вірші на волю він передавав через дружину Раїсу під час рідкісних днів побачень.

Як не обшукували Раїсу Руденко перед і після побачення з чоловіком, вірші Руденка з'являлися на волі. Тоді за „зберігання і поширення" віршів чоловіка отримала строк ув'язнення також і Раїса: п'ять років таборів суворого режиму і п'ять років заслання.

Про перебування їх разом у тюрмі, чи в концтаборі не могло бути мови. Це лише Ленін у царській „тюрмі народів" міг порадити Надії Крупській назвати себе його нареченою й приїхати до Шушенського. Щоб після прогулянок з рушницею на полюванні та зустрічей для обміну думками з товаришами з партії прийти додому і в сімейному затишку писати книгу про розвиток капіталізму в Росії.

Закінчу цю сумну розповідь про українських „бандерівок" таким. Нещодавно на Байковому цвинтарі відбулася Панахида з нагоди 125-річчя народження першого президента України Михайла Грушевського.

Після Панахиди ми з Вікторією Цимбал відвідали Три Хрести — місце перепохованнях наших національних мучеників Юрія Литвина, Олекси Тихого і Василя Стуса. На могилі Стуса горіли свічки, біля них стояла в траурному вбранні змарніла зі слідами колишньої вроди жінка.

(Закінчення на стор. 3)

Збірка документів про торгівлю в Україні

У 1990 році Центр Історичних Досліджень ім. Петра Яцика при Канадському Інституті Українських студій досяг домовлення з Археографічною комісією Академії Наук України про співпрацю у дослідчих проєктах та публікаціях. Пляни включають спільне видання основних джерел, кля сики української історіографії та український переклад цілого ряду важливих праць з питань української історії опублікованих на Заході. Археографічна комісія запропонувала вибір документів про торгівлю в Україні як першу спільну публікацію. Комісія запросила д-ра Франка Сисина, директора центру, ввійти у склад редакційної колеґії і взяла до уваги його поради щодо поліпшення збірки. Надрукована у київському видавництві „Наукова думка" книга „Торгівля на Україні, XIV — середина XVII століття: Волинь і Наддніпрянщина" є першим збірником, опублікованим нещодавно створеним центром при Альбертському університеті.

„Торгівля на Україні" — це перша друкована збірка документів про комерцію і торгівлю в Україні у середньовіччі і в новому часі. Як її упорядники, Володимир Кравченко та Наталія Яковенко наголошують, — це не тому, що українські археографи у минулому не докладали зусиль щодо цього. Три збірники документів, приготовлені Миколою Тищенком у ранніх 1930 роках не тільки ніколи не були опубліковані, але й навіть матеріяли, котрі він зібрав, були втрачені. Лише з відновленням Археографічної комісії у 1987 році стало можливим повернутися до цього проєкту. На превеликий жаль, з непоправними втратами архівів під час Другої світової війни значно зменшилась також і джерельна база.

З 255-ох документів, що складають цей збірник, тільки 38 були попередньо опубліковані. Більшість документів походить з Волинських територій між 1550 і 1650 роками. Ці географічні та хронологічні рамки відображують нерівномірний і незадовільний стан збереження документів як з ранніх періодів (56 у збірнику), так і з східніх земель. Ці матеріяли, проте, вміщають безцінну інформацію, що проливає світло на економічні і соціяльні зв'язки у ранніх періодах та інших територіях. Знайдені у реєстрових книжках Луцького та Володимирівського повітів Волинського воєводства і написані переважно по-українськи (збережені зараз у Київському Державному Архіві) документи подають інформацію про товари, ваги та міри, торговельні шляхи та купців.

Судові справи, контракти і тарифні скалі зображають значно більше, ніж просто суху інформацію з комерційних операцій. Вони є повними і живими свідченнями сучасників про рід зайнять і погляди на світ мешканців старої України. Кожний документ — це свідчення щоденного життя епохи. Наприклад, книготорговець Михайло Сльозка подає скаргу на Володимирського священика про несправедливе звинувачення його у продажу нібито викраденої з церкви книжки; луцькі кушнірі звинувачують шотляндських купців з міста Броди у розбійництві. Є там також свідчення про напад козаків на турецький караван поблизу Остерського замку.

Найбільша цінність цієї книги полягає у фактах, які вона вносить у вивчення основних питань економічної і соціяльної історії. У збірнику висвітлені факти продажу лісу та сільськогосподарських продуктів, засвідчується розвиток маґнатських володінь і зв'язки України з балтійською та чорноморською зонами. Багато документів пов'язано з економічною діяльністю жидівської громади в Україні.

„Торгівля на Україні" вміщує переклади українською мовою документів з німецької, італійської та російської мов; географічний покажчик; словники застарілих слів і юридичних термінів та мір і ваг, а також тогочасні чорно-білі ілюстрації та карту шляхів і митниць Володимирського повіту з шістнадцятого—сімнадцятого століть.

Збірник має 406 сторінок. Ціна — 11,95 кан. дол. Замовляти „Торгівлю на Україні" можна виключно через видавництво Канадського Інституту Українських Студій та його розповсюджувачів: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alta., T6G 2E8; — Ukrainian Academic Press, 6931 South Yosemite, Englewood, Colo 80112; — Orbis Books, 66 Kenway Rd., London SW5 ORD, England.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Мирослав Семчишин

ПРОБЛЕМИ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

III.

Треба ствердити отже, що бездержавність українського народу і завмирання державних традицій були дуже важним фактором у процесі формування нації та національної свідомости і культури. Цій же ідеї національного освідомлення і пробудження служили теж передові українські письменники, а Шевченків „Кобзар", творчість І. Франка чи Лесі Українки мали великий вплив на формування політичного світогляду. Проте українська культура, на жаль, не могла органічно врости в систему західньоевропейських культур і не могла зіграти своєї ролі, на яку могла претендувати. Бездержавність, отже, була першопричиною неповноцілого самовияву української культури. Тим більше не могло сприяти цьому, — каже Жулинський — „декретами політизоване наукове і культурне життя в республіці (УССР) і всесилля командно-адміністраційної системи", що панувала десятки років в Україні і змагала до повного знівечення всіх її духових вартостей і традицій. В сучасному національному відродженні України і в її прямуваннях і змаганнях до державности, сприятимуть відродженню й інтенсивному розвиткові української культури, яка „витворить ориґінальне національне обличчя українського народу і стане своєрідним організатором національної самосвідомости? „Виступ акад. М. Жулинського на міжнародньому форумі про стан, потреби і перспективи української культури був важний з того погляду, що прийшло до нього саме на початках розгортання того всенародного відродженецького руху в Україні, що увінчався проголошенням суверенности в липні і державної незалежности в серпні 1991 року.

У 1990 році проблематика української культури була продискутована під час Першого установчого Конґресу Міжнародної Асоціяції Україністів (МАУ) у Києві 27-го серпня — 8-го вересня), на форумі т, зв. круглого стола, у якому, на запрошення науково-популярного журналу „Пам'ятки України" взяли участь: відомий італійський славіст з неапольського університету Рікардо Піккіо, двох представників української науки, згаданий уже акад. М. Жулинський і голова Інституту Української мови АН-акад. В. Русанівський, та двох гарвардських учених — професори О. Пріцак і Гр. Грабович.

Оскільки завданням МАУ є м. і. потреба об'єктивної оцінки витоків (джерел) нашої культури та вивчення особливостей її розвитку, згадані дискутанти з'ясували свої погляди на суть проблеми, яка зводиться до того, як висловився М. Жулинський, що ми „покищо на рідному терені пожинаємо гіркі плоди удержавлення, надмірної політизації та декретної ідеологізації усіх сфер духового життя (а пригадаймо, що був це 1990 рік і ще існувала Компартія! М. С.). Масові репресії інтеліґенції (процес СВУ) довели до трагічної деформації самого процесу розвитку української культури, бо покутує в нас хуторянство в межах СССР. Нам невідомі здобутки українських наукових центрів за кордоном. До них покищо наближаємось. Тільки політичний суверенітет забезпечить вільний поступ і розвиток національної культури".

З цікавими поглядами виступив проф. Г. Грабович. На його думку, українська культура не добре знана у світі. Причина не в самій культурі, а в бездержавності.. Український уряд не піклується розвитком культури. Росія цікавиться нею неґативно (утиски, асиміляція); сотнями років спостерігається непевність, нестійкість, умовність українських культурних інституцій. А що в Україні тепер відчутний процес піднесення національної самосвідомости, то заходить потреба не тільки пропаґувати фолкльорно-етнографічне мистецтво, але спромогтися на елітарне творення. Ми багато робимо, щоб позбутися „білих плям" нашої історії та темних сторінок культури. Якщо постало питання про відродження української культури, то треба змінити своє ставлення до слухача, читача, глядача. Треба підіймати його на вищий культурний рівень.

І врешті варто відзначити теж виступ на цій дискусії професора Неапольського університету — відомого славіста Піккіо. Він підкреслив особливий успіх Інституту Українських Студій Гарвардського університету, в чому велика заслуга проф. О. Пріцака, справжнього ученого, для якого пам'ятки української традиції свого народу, це тільки частка спільного скарбу світової культури. Він бачить її у тісному взаємозв'язку з усіми іншими традиціями і культурами.

Роля культури як реального вияву духовости в різних ділянках життя, а втім і національно та політичного відродження, була дуже динамічно висловлена на багатолюдному народному вічі, що відбувся 13-го вересня у Києві на підтримку проголошеного 24-го серпня Акту про державну незалежність України. Одним з багатьох промовців на тому форумі був теж двічі вже згадуваний академік Жулинський. Виступаючи, він дуже переконливо наголошував державницький аспект культури, що має стати одним із головних рушіїв всенаціонального відродження і своєрідного переродження широких мас України. „Тоталітарна система, ствердив він, не лише формувала тоталітарну культуру як замкнуту систему, але вона витворювала й замкнуту, внутрішньо-ізольовану систему мислення... Тоталітарна система, репресіями, голодоморами і приниженням людської гідности, змушувала людину відмовитися від свого „Я", зрікатися себе і руйнувала індивідуальність. Прийшов час відроджувати і утверджувати національну самосвідомість та консолідувати культурні сили України. „Тільки незалежна держава є гарантом розвитку культури українського і всіх народів, що проживають в Україні". А найголовніший обов'язок держави перед культурою — „забезпечити демократичну атмосферу наукової та мистецької діяльности". Коротко, у своїй відновленій державі маємо заявити себе передусім культурою.

А які конкретні проблеми культури насьогодні?

Закінчення буде.

Письменники...

(Закінчення зі стор. 2)

вжитку. Його треба діставати з Росії. Це утруднює видання до цієї міри, що деякі часописи виходять спізнено, а деякі мусіли зменшити свій об'єм і тираж. Тираж в дійсності зменшується тому, бо газети, журнали і книжки, не маючи субсидій, подорожчали. „Літературна Україна" подала, що останні її числа вийшли з друкарні лише за допомогою грошової підтримки з діяспори. Та й ціна книжок і часописів вирішує про зменшення тиражу. Число передплатників „Літературної України" на цей рік зменшилось на половину від попереднього року.

На одному з пленумів Спілки Письменників України обговорювали критичне становище письменників і видавництв і самої української книги та й самої спілки, та в дискусії дійшли до переконання, що це становище не є безвихідне. „Національне майбутнє вільної України вимагає порятувати українську книгу, порятувати Спілку Письменників України — як вогнище української культури, як осередок літературних талантів" — пише „Літературна Україна" в передостанньому минулорічному числі, додаючи — „спілка має ще й політичний, і творчий, і фінансовий, і господарчий потенціял" і це саме завдяки участі письменників у перемінах, які зайшли в Україні. На пленумі постановлено підтримати створення товариства „Слово", яке має об'єднати навколо СПУ книговидавничі підприємства і в той спосіб пособляти виданням української книги й її популяризації між читачами.

Нова ситуація в літературному і видавничому світі в Україні, заторкає і діяспору. І в діяспорі труднощі з виданням книжок і журналів, не з уваги на брак паперу, але недостача читача. Ось повідомлено, що місячник „Сучасність", який понад три десятки років виходив на поселеннях, переходить до Києва під редакцію Івана Дзюби. Діяспора шукає теж розв'язки своїх культурних проблем в Україні. Від перших проявів відродження в Україні почались ближчі контакти зі західнім світом, у тому числі контакти діячів політики, літератури і культури з діячами в діяспорі. Близьлі зв'язки постали між письменниками, ще в той час, коли письменники еміґрації вели посилену акцію у світі в обороні українських дисидентів. Зараз в журналах і часописах в Україні появляються дописи і добірки творів еміґраційних письменників, вийшли вже і деякі книжки письменників діяспори в Україні. На останній з'їзд письменників „Слова" в Торонто прибула делеґація Спілки Письменників України з секретарем спілки Юрієм Сердюком, відомим поетом Миколою Вінграновським, редактором передового місячника літератури „Всесвіт" Олегом Микитенком і молодим прозаїком Валентином Тарнавським. На останньому з'їзді Спілки Письменників України у Києві еміґраційних письменників офіційно репрезентував поет Олег Зуєвський, голова об'єднання „Слово" на Канаду. Деякі з еміґраційних письменників стали членами Спілки Письменників України, а новостворений український центр Інтернаціонального ПЕН у Києві репрезентує тепер членів — письменників в Україні і в діяспорі. Близько співпрацюють науковці; Академія Наук має зв'язок з Українським Інститутом в Гарварді і Канаді. В Києві відбувся з'їзд Міжнародної Асоціяції Україністів, яка охопила діячів не тільки в Україні, але й у всіх країнах українського поселення. Ця співпраця українських культурних діячів запевняє, що українська культура, українська література, мистецтво і наука зможуть вільно і широко розвивати свій процес творчого зростання, яке запевняє українська незалежна держава.

Кремпівські...

(Закінчення зі стор. 2)

Ми долучили наші свічки, і я наважився (тепер картаю себе за це) запитати жінку: „Я з Василем вчився разом в аспірантурі. А ви хто будете Василеві?" Жінка сумно глянула на мене й відповіла: „Я — дружина Василя..." І після павзи, ніби, вагаючись, чи виправляти моє нетактовне „будете", додала з болем „... була".

Кажуть, що „декабристок" не було б, якби путчисти виступили своєчасно, не в серпні, а, скажімо, в грудні. Зате в такому разі могло б збільшитися число „бандерівок", в тому числі вдів. Адже комуністичний режим ніколи не звільняв від кари навіть зовсім немічних і старих людей. Так і вмирали в камерах та тюремних лікарнях. А ось путчистів нині одного за одним звільняють з-під охорони під приводом „важких недуг", хоч усі вони ще зовсім недавно виглядали цілком здоровими й готові були керувати імперією за допомогою „залізного кулака".

В ТОЙ ЧАС, КОЛИ БАГАТО вулиць в українських містах і селах стали носити ім'я гетьмана Мазепи, в Москві, у видавництві „Політіздат" з кінцем минулого року вийшла книжка „Росія на рубєжє вєков: історічєскіє портрєти", в якій гетьмана Мазепу названо „авантюрником, що залишив кривавий слід в історії Росії й України".

ЄВАНГЕЛІЄ, НА ЯКОМУ приймав присягу Президент України Леонід Кравчук, від того дня стало відомим усьому світові. Виявляється, що воно було написане 430 років тому монахами в невеличкому волинському місті Пересопниці. В час гетьмана Мазепи Євангеліє було передано до Переяслава.

ПОСВЯЧЕННЯ НАДГРОБНОГО ПАМ'ЯТНИКА СВ. П. МИКОЛИ ЛІВИЦЬКОГО, ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ

Учасники посвячення пам'ятника на могилі св. п. Миколи А. Лівицького на православному цвинтарі при Церкві св. Андрія Первозваннного в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Фото Ярослава Кулинича

8-го грудня 1991 року, саме в другу річницю смерти Президента УНР в екзилі св. п. Миколи А. Лівицького, відбулася врочистість посвячення його надгробного пам'ятника на православному цвинтарі при Церкві-пам'ятнику **Св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку**, Н. Дж. Про підготову врочистости подбав Діловий комітет, покликаний для цієї цілі при Уряді УНР, що його очолив інж. Юрій Іхтіаров, керівник ресорту внутрішніх справ Уряду УНР в екзилі. Запрошені на цю врочистість були представники українських військовиків, політичні партії й організації, Братські Союзи, громадські централі — УКРада та УККА, жіночі та молодечі організації, допомогові централі — ЗУАДК і Координаційний комітет допомоги Україні, а також широкі кола громади.

Божественну Літургію відправив о. протопресвітер Арсен Селепина в сослужінні о. протопресвітера Богдана Желехівського, нововисвяченого священика о. Івана Лисика та архідіякона о. В. Поліщука у присутності Святішого Патріярха Київського і всієї України Мстислава І. Патріярх довершив чину висвячення о. Івана, при прекрасному співі хору Церкви-пам'ятника.

Святіший Патріярх Мстислав виголосив зворушливе слово-проповідь в пам'ять визначної особистості св. п. М. Лівицького, зобразивши при тому сучасний стан в Україні, як „кінець страстного тижня, але ще не Великдень", з огляду на важкі комплексні відносини в Україні внаслідок довговічного поневолення її народу. Після Св. Літургії відправлено Панахиду за спокій душі Покійного.

Чину посвячення надгробного пам'ятника довершив о. протопресвітер Арсен Селепина у присутності Святішого Патріярха Мстислава. У посвяченні й усій урочистості брала участь достойна Г. Лівицька, вдова по Президентові. Почесну сторожу з прапорами при могилі держали майор Остап Труш від ОбВУА та ще два прапороносці.

Слово над могилою св. п. М. Лівицького виголосив М. Плав'юк, Президент УНР в екзилі, підкресливши значення й заслуги Покійного Президента в ряді леґітимних сподвижників місії Директорії УНР, переданої її Головним Отаманом св. п. Симоном Петлюрою своїм наступникам, що їх вибирали на сесіях УНРади. Президент М. Плав'юк висловив сподівання, що дух св. п. Президента М. Лівицького витає тут в цю урочисту хвилину посвячення його надгробного пам'ятника у довгожданний час, коли Україна проголосила вже свою незалежність, а народ її одностайно підтримав референдумом 1-го грудня 1991 року цей державний Акт, що є продовженням величних актів 22-го січня 1918 року і 22-го січня 1919 року Центральної Ради України.

Глибокодумні спостереження свої висловив також Святіший Патріярх Мстислав, зокрема він відзначив святість цього місця при храмі Св. Андрія Первозванного, де поховані усі президенти УНР в екзилі, що діяли після смерти в Парижі св. п. Симона Петлюри.

Після посвячення відбувся поминальний обід задля вшанування пам'яти св. п. Президента М. Лівицького. Відкрив його Голова Уряду УНР в екзилі проф. Іван М. Самійленко й попросив духовенство провести молитву. Молитву провів о. протопр. Арсен Селепина, а поблагословив трапезу Святіший Патріярх Мстислав. Проводив поминальним обідом інж. Юрій Іхтіаров, член Уряду УНР та голова Ділового комітету посвячення надгробного пам'ятника св. п. М. Лівицького. У склад Почесного комітету ввійшли Святіший Патріярх Мстислав, **Високопреосвященніший Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА Стефан Сулик**, пастор Олекса Гарбузюк, що очолює **Українські Євангелицько-Баптистські Об'єднання, Президент УНР в екзилі М. Плав'юк, Голова УНРади д-р Михайло Воскобійник, Голова Уряду УНР в екзилі проф.** Іван М. Самійленко. При почесному столі заступав Голову Президії УНРади її секретар д-р Зенон Городиський.

Перед початком обіду ведучий інж. Ю. Іхтіаров виголосив тост за нововідроджену незалежну державу Україну. Після обіду ведучий представив тих, що сиділи за головним столом, та попросив до слова Святішого Мстислава, який, тепло згадавши Покійного, підкреслив значення діяльности Української Автокефальної Православної Церкви для сучасної України та її обителі Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку. Привітання Митрополита Стефана Сулика було прочитано присутнім, бо сам він не міг взяти участь в обіді.

Наступною була музична точка у виконанні Лариси Байрамової, київської віолончелістки, лавреатки конкурсу ім. М. Лисенка. Вона майстерно виконала ряд творів І. С. Баха і Шуберта.

Відтак ведучий інж. Ю. Іхтіаров представив присутніх представників організацій: Головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана, представника УКРади Романа Данилюка, Голову ОбВУА майора Йосипа Труша, Президента Українського Інституту Америки і фінансового референта ККДЦ Володимира Баранецького, представника ОУН д-ра З. Городиського, представника Українського Демократичного Руху інж. Степана Процика, представника ОДУМ-у О. Шевченка, ред. Володимира Марка від Союзу Українських Самостійників, інж. Павла Лимаренка від Товариства Нащадків Української Національної Революції та інж. Петра Крамаренка від УНДС, О. Гуцул від Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в ЗСА, Ольгу Нич від Українського Золотого Хреста, Голову КК Української Громади Метрополітальної Філядельфії інж. Михайла Нича.

Головне слово на поминальнім обіді мав Голова Уряду проф. І. М. Самійленко, який всесторонньо представив особистість покійного Президента св. п. М. Лівицького та виявив його заслуги на фронті боротьби українського народу за незалежність, за відновлення повної самостійности, державности й соборности.

Проф. І. Самійленко поінформував присутніх, що напередодні цієї трапези відбулося засідання Уряду УНР в екзилі, цілком присвячене подіям в Україні. Голова Уряду висловив щиру подяку духовенству, зокрема Святішому Патріярхові за чин посвячення надгробного пам'ятника, а також усім, хто причинився до спорудження пам'ятника, й тим, що звеличали Покійного Президента своєю присутністю.

Варто згадати, що отці Арсен Селепина та Богдан Желехівський були в товаристві своїх дружин — паньматок. В товаристві дружини були Президент М. Плав'юк та Голова Уряду проф. І. Самійленко, а також члени Уряду — інж. Ю. Іхтіаров, інж. Михайло Герець, чим вони звеличали цю пам'ятну трапезу. Серед гостей була Тамара Яровенко, донька Святішого Патріярха Мстислава, а також представник від родини св. п. М. Лівицького мґр Микола Липовецький, який від присутньої достойної Г. Лівицької та сестри Покійного Президента Наталії Лівицької-Холодної подякував вкінці за вшанування світлої пам'яті М. Лівицького. Присутньою також була Софія Чопівська з членами родини. В урочистостях взяли участь деякі члени УНРади та члени Уряду УНР — д-р Степан Ворох, ред. Володимир Марко та Н. Пазуняк.

Заключну молитву провів о. протопр. Б. Желехівський.

Подякою всім присутнім та співом гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цю врочистість.

Н. П.

Вінніпеґ відзначив успіх референдуму України

Заходами Манітобського відділу Канадського Товариства Прихильників Руху (КТПР) та при співпраці Вінніпезького відділу Конґресу Українців Канади (КУК) відбулося в Вінніпезі, в неділю, 8-го грудня 1991 року, під міською ратушею святочне зібрання для вислову солідарности з українським народом з приводу всеукраїнського референдуму 1-го грудня 1991 року, який понад 90 відсотками голосів підтвердив проголошення незалежности України 24-го серпня 1991 року. Організаційний комітет святкувань очолював Любомир Шулякевич, член управи місцевого Товариства прихильників Руху, а програмою свята провадила голова Вінніпезького відділу КУК Леся Швалюк.

Головну промову виголосив голова Манітобського відділу КТПРуху Ярослав Розумний. У своїй промові, виголошеній українською й англійською мовами, він закликав федеральний уряд Канади заявити Україні своє повне й беззастережне політичне визнання та допомагати їй в економічній, технологічній та медичній відбудові. Промовець звернув увагу на безпідставність побоювань канадського уряду відносно людських та меншинних прав в Україні, як теж нуклеарної небезпеки з боку українського уряду, вказуючи на рішення парляменту України та на офіційні заяви президента України Леоніда Кравчука й міністра закордонних справ Анатолія Зленка.

За повне визнання України канадським урядом висловився на цьому зборі теж Рей Пеґтаґан, федеральний посол від Північного Вінніпеґу, що був одним з міжнародних обсерваторів переведення референдуму в Україні. В своєму привіті він заявив, що референдум пройшов взірцево і згідно з усіми демократичними правилами.

В святі взяв участь прем'єр Манітоби Ґері Філмон, представники федерального й провінційного урядів, заступник посадника міста Вінніпеґу, ієрархи української католицької й православної церков у Канаді, заступник президента Централі Конґресу Українців Канади та представники українських громадських і ветеранських організацій, які склали свої святочні привітання.

Чисельну участь у маніфестації, з національними прапорами, взяла пластова молодь та біля півтора тисячі громадян Вінніпеґу. Національні гімни України й Канади та Многоліття відспівав вінніпезький хор ім. Олексанра Кошиця. Тієї неділі, о третій годині пополудні, в усіх українських церквах міста дзвонили дзвони.

Про це національне Свято Незалежности в Вінніпеґу йшла зацікавлена мова в місцевій англомовній пресі, на радіо й телевізії та на всеканадській телепрограмі CBC.

Н. Н.

У ПОНЕДІЛОК, 20-ГО СІЧНЯ, іранський амбасадор до Організації Об'єднаних Націй заперечив поміщену на сторінках газети „Вашінгтон Пост" вістку, що Іран платив ливанським викрадачам за кожного закладника, одночасно звинуватив Ізраїль у розповсюдженні цих неправдивих поголосок. Виступаючи на програмі телевізійної мережі Ен-Бі-Сі „Сьогодні" консул Камаль Харразі підтвердив те, що Тегран має „спеціяльний вплив" на ливанських шиїтських мусулманів, але це не означає, що їм платиться гроші, чи те, що будь-які рішення про їхню діяльність робить Тегран. К. Харразі також сказав, що всякі докази про банкові трансакції не є вірогідними, бо їх важко доказати. Він заявив, що джерелом цих вісток є Ізраїль, бо він лихий за те, що звільнено західніх закладників, а не ізраїльтян.

У. Лисняк — тренер кошиківки

Нещодавно щоденник „Ню Йорк Нюсдей" на своїх сторінках у рубриці „Університетські профілі" надрукував короткий репортаж свого кореспондента Роджера Рубіна про молоду українку Улю Лисняк.

У своєму репортажі автор найперше говорить про Улю як тренера-інструктора жіночої дружини кошиківки коледжу Джана Джей, Нюйоркського міського університету. Він відтак розповідає про роки її дитинства, підкреслюючи при тому, що бажання змагатися та стреміти до якнайвищих досягнень було для Улі зовсім природним. В юнацьких роках під час навчання у середній школі Уля не покидає спортових зайнять і ще з більшою наполегливістю удосконалює свої спортові вміння та здобуває визначні успіхи. В тому часі її інструктором є відома в американському спорті змагунка Діяна Пастієрі, яка, за словами самої Улі, стала для неї прикладом справжньої спортовки-змагунки.

Виступивши на Колюмбійський унівеpиситет, Уля не покидає займатися спортом, змагається в дружині свого університету, де вибивається на передову змагунку. Вона виїжджає до Австрії на студії спортової психології, а тоді продовж двох років стає членом професійного клюбу кошиківки „Юніон". Повернувшися до Колюмбійського університету, Уля стремить до здобуття докторату з ділянки спортової психології. Все ж таки спортової ділянки не закидає, бо впродовж минулих двох сезонів працює на пості асистента інструктора дружини кошиківки Колюмбійського університету, аж до часу, як їй запропоновано позицію головного тренера дружини кошиківки Джан Джей коледжу.

Втративши можливість активно змагатися, Уля спрямовує своє спортове зацікавлення у біги. У листопаді минулого року вона була учасником нюйоркського маратону, який закінчила за 4 год. і 20 хв. „Моїм прицілом є 3 год. 40 хв., щоб закваліфікуватись до бостонського маратону", — каже Уля. Судячи по її дотеперішніх осягах, немає жодних сумнівів, що вона осягне свою мету.

У. Лисняк

СЕРЕД ЗАГАЛЬНОГО економічного занепаду та численних звільнень працюючих громадян, платні керівників американських підприємств раптом стали окремою точкою зацікавлення. Критики твердять, що багатомільйонові платні керівників американськкх підприємств стали сіллю в оці не тільки для тих, які вже втратили працю, але навіть і для тих, які ще працюють. Щоби підкреслити нехіть пересічного громадянина, критики порівнюють це явище з широко розголошеною на Філіппінах справою, 3,000 пар взуття дружини колишнього президента Маркоса Імельди, сильнодіючим символом і ознакою більш поважних проблем. Серед тих, що їх критикують є: Стівен Дж. Росс і Н.Дж. Ніколас, мол. співкерівники підприємства Тайм Ворнер, які спільно у 1990 році заробили 99.6 міл. дол., Пол Файермен з фірми Рібокінтернешенел 33.3 міл. дол., Ліон Гирш з Ю.С. Сирджікал 15 міл. дол., Ренд Араскоґ з Ай-Ті-енд-Ті 11.5 міл. дол. і Майкл Айснер, директор підприємства Волт Дізній 11.2 міл. дол.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХСДУ У ВІЧНІСТЬ
мґра ВОЛОДИМИРА ОСТРОВСЬКОГО
відправить
СЛУЖБУ БОЖУ
за покійного
о. В. Прийма в Люрді, Франція
МИРОСЛАВА — дружина
МОТРЯ — дочка з чоловіком
ЯРОСЛАВА — сестра з чоловіком д-ром В. КІНАЛЕМ

З великим болем ділимося сумною вісткою, що дня 18-го січня 1992 р. упокоїлася у Бозі на 69-му році життя
наша найдорожча
МАМА І БАБУНЯ
бл. п.
Наталія Шараневич
з Кашубинських
народжена в Пикуличах біля Перемишля

ПАНАХИДА — в четвер, 23-го січня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J.

ПОХОРОН в п'ятницю, 24-го січня 1992 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтар Gate of Heaven.

Залишені в смутку:
доні —
МОТРЯ ТОМКІВ з мужем БОГДАНОМ і донею ЛІДОЮ
ІРИНА КОСТРУБЯК з мужем РОМАНОМ і синами АДРІЯНОМ І МАРКОМ
брат — СТЕФАН з родиною на Україні
сестрінка — ДАРІЯ ШОТ з мужем РОБЕРТОМ і дітьми
кузинки —
ІРИНА КАШУБИНСЬКА
СТЕФА ЦЕГЕЛЬСЬКА з родиною
кузен — СТЕФАН ДЕДЬО з родиною
шваґер — СТЕФАН ГУК
свати —
ДМИТРО І ДАРІЯ КОСТРУБЯК
БОГДАН І ВІРА ТОМКІВ
родини ШАРАНЕВИЧІВ і ВЕСЕЛОВСЬКИХ
ближча і дальша родина в Україні й діяспорі

Замість квітів проситься складати пожертви на Український Музей в Ню Йорку або інші добродійні цілі.

Баль ТУІА у Філядельфії

Традиційний баль Товариства Українських Інженерів Америки, Відділу у Філядельфії, відбудеться в суботу вечором, 1-го лютого у великій балевій залі готелю Белвю при Брод і Волнат вулицях у Філядельфії. Баль почнеться коктейлем о год. 6:30; о год. 7:30 слідуватиме бенкет, а відтак о год. 9-ій відбудеться баль і презентація дебютанток.

Баль ТУІА на терені Філядельфії і поза нею відомий вже від багатьох років. Втішається він загальною популярністю мабуть тому, що є він у нас чи не єдиною імпрезою, яка задовольняє вимоги найбільш вибагливої публіки. Головною атракцією на кожному з цих балів є, очевидно, презентація дебютанток. Блиск канделябрів, чудові сукні дебютанток, шиковні одяги ескорти, рясні оплески — усе це розгортає перед публікою захоплюючу картину, яка сповнена юною красою, маєстатичною елеґанцією і, очевидно, хвилюванням, дещо прикритим пишними усмішками.

Властиво, ще не вдалось нікому встановити хто більше хвилюється тут, дебютантки, чи мами... В одних і других, однак, можна відчути гордість за досягнення такого пам'ятного показника на дорозі їхнього життя, ну й за те, що українська спільнота поповнюється новими членами, а тим самим дістає нову зміну.

Цьогорічним балем і презентацією дебютанток, під звуки відомої оркестри „Темпо", буде проводити Марко Клос. Влаштуванням цілої імпрези займався Комітет дебюту в складі: Віра Андрейчик, Оксана Бавер, Стефанія Зиблікевич, Христя Сеник, Марійка Циган, при співпраці членів Управи ТУІА. Їхнє вміння, в парі з чималим досвідом, обіцяє, що успіх буде особливо гарний, та що в атмосфері чарівних мелодій оркестри будуть знову могти спільно забавлятися батьки, гості та молодь. Тому щиро запрошуємо всіх взяти численну участь у цьому вже 38-му з черги балю та провести у великій приємності ці хвилини вечора, які для багатьох залишаються незабутніми.

На цьому місці хочемо також відмітити, що увесь прихід з балю призначений на стипендійний фонд та на інші громадські цілі.

За дальшими інформаціями просимо телефонувати на числа: (609) 983-0621, або (215) 539-8946.

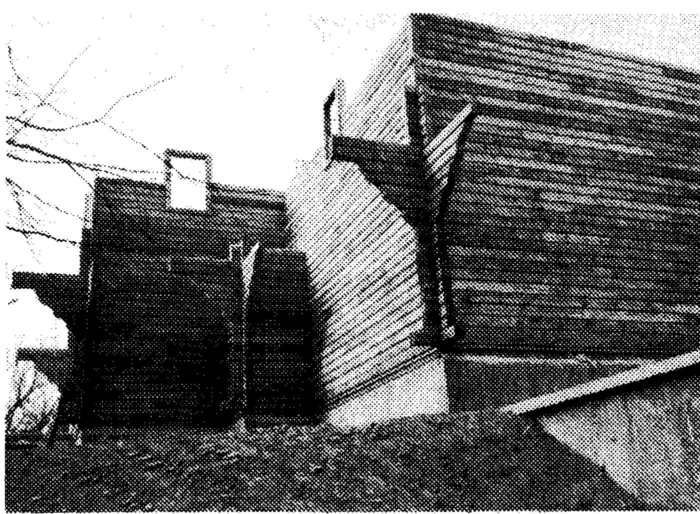
О. Романко

КОНҐРЕС ЗСА ПОВЕРНУВСЯ до праці після різдвяної перерви та, як твердять провідники обидвох палат і партій, відразу візьмуться за вирішування важливих економічних справ, оминаючи де тільки можливо будь-які міжпартійні непогодження, що часто трапляються у виборчому році. Найпершими і найважливішими під сучасну пору до вирішення є справи, які допоможуть у пожвавленні економіки, а це в першу чергу зниження податків для громадян середньо заробіткової кляси та продовження державної допомоги для непрацюючих. На дальшому порядку цієї сесії Конґресу видніють до вирішення такі справи: поліпшення медичного забезпечення, консервація енергетики, запобігання зростові злочинности, родинні та медичні відпустки та справи закордонної політики.

„У тих церквах... моя любов"

Після столичної могутньої архітектури Вашінґтону, серед зелені підміських околиць, стоїть гуцульська церковця, збудована лише до половини, а виглядає якось дивно. Така тендітна, беззахисна і до болю наша, тягнеться у блакить своїми стінами, готова вивершитися угорі своїми куполами і хрестами, притягти безліч людських очей. І дарма, що крізь її вікна-очиці дивиться покищо зимове небо, ось вже долоня майстра торкається її вологої пахучої стіни: „Це буде наша правдива, гуцульська..."

Ця церковця, що її будує парафія Помісної Української Католицької Церкви Святої Тройці у Силвер Спринґ, Мериленд, задумана з дерева, майже без цвяшка, як будували колись в Україні гуцули. „Ще малим пастушком у нас на Бойківщині майстрував з патичків хатки, церкви такі маленькі, ось вам і початки освіти моєї, а далі, юнаком вже, допомагав батькові на справжніх будовах, і тепер ось вже п'яту церкву тут в Америці будую..." Справді, і майстри також родом з дитинства, з нього почались, либонь, і церква в Гантері майстра Юрія Костіва, і в Джонсон Сиќі, і в Ґлен Спей, і на пластовій оселі „Вовча тропа". З дитинства, з землі почалось і те чуття: „Наші бойківські церкви, вони як сосонки, а гуцульські, ці завжди навхрест..." Він не архітектор, лише будівельник, столяр, але, певне, це більше інтуїція, коріння людське, те, що засвоїти неможливо. А втім, чи є загадка таланту, радше — вічна загадка любови. „Приїхав я колись до одного міста в Америці, глянув на церкву, дуже гарно зроблена, а тільки от щось не 'грає', дивився-дивився, ніяк не збагну, в чім річ. Вже як почало сутеніти, ще раз пішов я поглянути на ту церкву, приглянувся до контурів, а будівля вся така приземиста, пригнічена, наче їй хтось випростатись не дав".

Незавершене будівництво церкви у Силвер Спринґ.

Деталь будови церкви у Силвер Спринґ.

Юрій Костів тут, у Силвер Спринґ, на передмісті Вашінґтону, вже п'ятий місяць. Підводить нас до будівлі з якоюсь святковою шанобою, з цнотливою ніжністю, як до рідної дитини: „Як не тяжко було, а добудували ж аж до хорів". І дійсно, чи не одержимість це? Почати будівництво в теперішній економічній ситуації. Парафіяльна громада зовсім маленька, неймовірно тяжко зібрати гроші, і то чималі, на втілення проєкту. Фонди невеличкі, щоразу вичерпуються і часом буває зовсім скрутно. Але як же не бути надії, це ж наша церква біля столиці Америки, вона — витвір гарячих молитов, витвір рук людських, витвір серця і душі української, буде представляти нас тут, серед американського світу. По довгих клопотаннях у різних фінансових інституціях, з поміччю прийшов Союз Українців Католиків „Провидіння" з Філядельфії та уділив позичку, яка дасть змогу продовжувати будівництво. За рахунок грошових пожертв, добровільних датків, за рахунок небайдужости людської. Бож найстрашніше у житті, певне, страшніше смерти — збайдужіння, забуття, холодне, з нерухомими очима. „Дасть Бог — добудуємо тут, то візьмуся ще до однієї роботи; запрошують збудувати церкву біля Львова", — каже Ю. Костів. Один американський журналіст написав про Ю. Костіва так: „Треба було дуже тужити за своєю землею, щоби будувати такі церкви". „Так, у тих церквах — біль мій і надія, і моя любов!"

А майбутня церква завмерла у прозорому зимовому повітрі, лагідно світяться очі майстра.

Будівельний комітет парафії Святої Тройці звертається до українців Америки і Канади з проханням допомогти фінансово у будівництві нашої церкви у Силвер Спринґ. Наша адреса: Holy Trinity Particular Ukrainian Catholic Church, Inc. P. O. Box 4214, Colesville Branch Silver Spring, Maryland 20914.

М. М.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Київська „Спортивна Газета" про вихід футболу України з імперської федерації

Сталося! Від імперського футбольного пирога відтято найбільш ласий шматок. Футбольну Україну позбавлено навіть формальної приналежности до вотчини Вячеслава Колоскова — останнього совєтського царя від футболу, який ці буремні роки спромігся спокійно провести під вивіскою Федерації футболу СССР, немов під безхмарним небом острова консерватизму. Острів цей, створений і виплеканий адміністративно-командною системою, дістався нам у спадщину, як важкий тягар минулого. Тепер цей тягар скинуто. Назавжди!

Далі „СГ" описує перебіг пленуму ради Федерації футболу України, в якому взяло участь 74 і 77 членів ради, що відбувся 13 грудня 1991 року в конференційній залі Міністерства в справах молоді і спорту.

Ми — незалежні!

Під цим кличем виголосив коротку доповідь В. Банников, голова футбольної Федерації України. „Дев'ять місяців пройшло з того моменту, коли на нашій звітно-виборній конференції відбулося обрання нових керівників органів і затвердження нового статуту. Сьогодні, продовжував Банников, ми звітуємо про те, як ми йшли до своєї незалежної федерації. Ми живемо у суверенній державі і тому повинні користуватися законами цієї держави і Деклярацією про державний суверенітет".

Далі Банников розповів, яких труднощів зазнали організація в боротьбі з бюрократичними структурами, як поступово, етап за етапом, відвойовувалася у всевладної союзної федерації воля, як розширювалося коло самостійности.

Дуже допоміг нам Акт проголошення незалежности, — продовжував голова. — Маючи його, ми одержали право скористатися статтею 4 пункту 3 Статуту ФІФА. Згідно з нею ми могли б стати членом ФІФА, якщо б не було заперечень з боку союзної федерації. Підготовивши пакет необхідних документів, ми надіслали його до ФІФА і УЕФА. При посередництві президента УЕФА Леннарда Йоганссона одержали відповідь, що наше питання буде розглядатися, а вступ можливий тільки за умов дійсної незалежности України. Федерація футболу України була однією з перших організацій, які закликали людей сказати „Так" на референдумі 1 грудня. Одержавши попередні підсумки референдуму, ми надіслали до ФІФА факс відомого змісту, в якому йшлося про надання Україні тимчасового членства у ФІФА. Перша спроба, однак, виявилася невдалою. У нашу незалежність не повірили, хоча на той момент Україну вже визнали кілька країн світу. Звідки така „невіра", здогадатися неважко. Недарма Колосков займає крісло віцепрезидента ФІФА. Достатньо було б одного лише його голосу, щоб зняти в Ню Йорку всі проблеми. Тим більше така позиція дивна, що перед Федерацією футболу СССР ми всі обов'язки чесно виконали. Тепер нам пропонують чекати европейської першости 1996 року та чемпіонату світу 1998...

Далі Банников згадав про спроби виступів єдиної команди на олімпіядах в першостях Европи і світу. „Якби Україна входила до ФІФА, сказав Банников, ми з повною підставою могли б заявити нашу збірну замість збірної СССР, як її правонаслідувача... Розпад СССР набув безповоротного характеру. В зв'язку з цим, а також враховуючи вимоги часу і об'єктивну реальність, дозвольте оголосити текст заяви ради футбольної Федерації України...

Текст тієї заяви був одноголосно затверджений. Відразу ж було відправлено факс до ФІФА і УЕФА з повідомленнями про те, що Федерація футболу України стала на шлях незалежности і визнання міжнародними організаціями, на шлях чесної боротьби за свої законні права...

Далі голова поінформував формулу про перехід українських футболістів до закордонних клюбів, згідно з якою зацікавлений клюб буде змушений заплатити суму — один мільйон долярів за футболіста вищої ліґи і 300-750 тисяч — другої ліґи. Такі ж суми, але в „дерев'яних" рублях, будуть змушені платити клюби кол. СССР. Нам потрібен елементарний захист від спроб клюбів Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини перетягати чолових футболістів з України. Такі ж тенденції виявляють московські клюби „Спартак", „Торпедо" й „Динамо". Грошовий ценз має стати бар'єром для цих спроб. Банников повідомив, що тепер вже ніхто не забороняє командам України виїжджати за кордон на тренувальні збори чи комерційні турніри. Збірна України має вже запрошення на турніри до ЗСА, Канади, Еспанії та Індії...

На запит, чи ґарантується клюбам участь восени в европейських турнірах за чаші, голова відповів, що ФІФА розглядатиме наше питання в липні. Думаю, що до того часу ми вже будемо у складі УЕФА. Тоді автоматично наші чемпіони і володар Чаші України та учасник фіналу за чашу стартуватимуть в европейських турнірах.

З князівським жезлом у ранці

Найбільші, хоч як не дивно, пристрасті розгорнулися навколо майбутньої символіки Федерації. Доповідач В. Мунтян запропонував на суд присутніх ескіз, який було вирішено затвердити, як основу. Він являє собою футбольний м'яч, за яким знаходиться бойовий жезл князя Володимира з тризубом у верхній частині. Все обрамоване блакитно-жовтою стрічкою. Внизу — зелене поле з написом „Україна. Федерація футболу". Проєкт емблеми має затвердити виконком Федерації, який збереться на початку нового року. З приводу емблеми виникло питання у представників Полтави. Яке, мовляв, відношення до футболу має тризуб. На це відповів народний депутат О. Гудима, який повідомив, що у Верховній Раді України саме тризуб вирішено покласти в основу майбутнього герба України. Взагалі на запитання полтавчан можна б було відповісти зустрічним запитанням: а яке відношення до футболу мають леви, коні, птахи, трилисники, що носять на грудях провідні збірні світу? Виступати на футбольному полі, маючи біля серця державний символ, мабудь, набагато почесніше.

Перший в історії футбольний чемпіонат України розпочнеться 9 березня 1992 року. Про склади дивізій футбольної ліґи України повідомимо наших читачів своєчасно.

Українські клюби в зимових турнірах

Футболісти УСК Ню Йорку взяли участь в турнірі дивізії, в якій змагалися футболісти у віці понад 30 років. Турнір тривав два тижні і закінчився 11 січня ц. р. у спортовому центрі „Іґелс" поблизу Ратерфорду в Ню Джерзі. Дружина УСК ремісувала з клюбом „Вайтстовн" 1:1, виграла з Н. Й. Атлетік Клаб 1:0, Юніон Кавнті 4:1, Джерман Ганґеріянс 2:1. У фіналі футболісти зазнали поразки з клюбом „Фармінґсдейл Старс" вислідом 0:1.

С. К.

Футболісти УСВТ „Ч. Січ" розпочали розгривки в І дивізії „Ню Джерзі Індор Іґлс Ліґи", які проходитимуть протягом двох місяців. У першій зустрічі з клюбом Елизабет Портуґіз наші футболісти зазнали поразки вислідом 1:3.

Футболісти молодшої юнацької дружини відбули два чергові змагання в турнірі „С. О. Куґарс", з яких виграли з клюбом „Куґарс" 3:1 і зазнали першої поразки в 4-ій рунді змагань з клюбом „Юніон Лянцерс" вислідом 1:4.

Після цих змагань юнаки „Ч. Січі" займають спільне з „Юніон Лянцерс" друге місце в показнику табелі ігор після клюбу „Вейн". Дальші місця займають: В. О. „Торнейдос", С. О. „Куґарс", Мільбирн, Келінворт, Блюмфілд, Юніон СК і Розел Парк.

(от)